

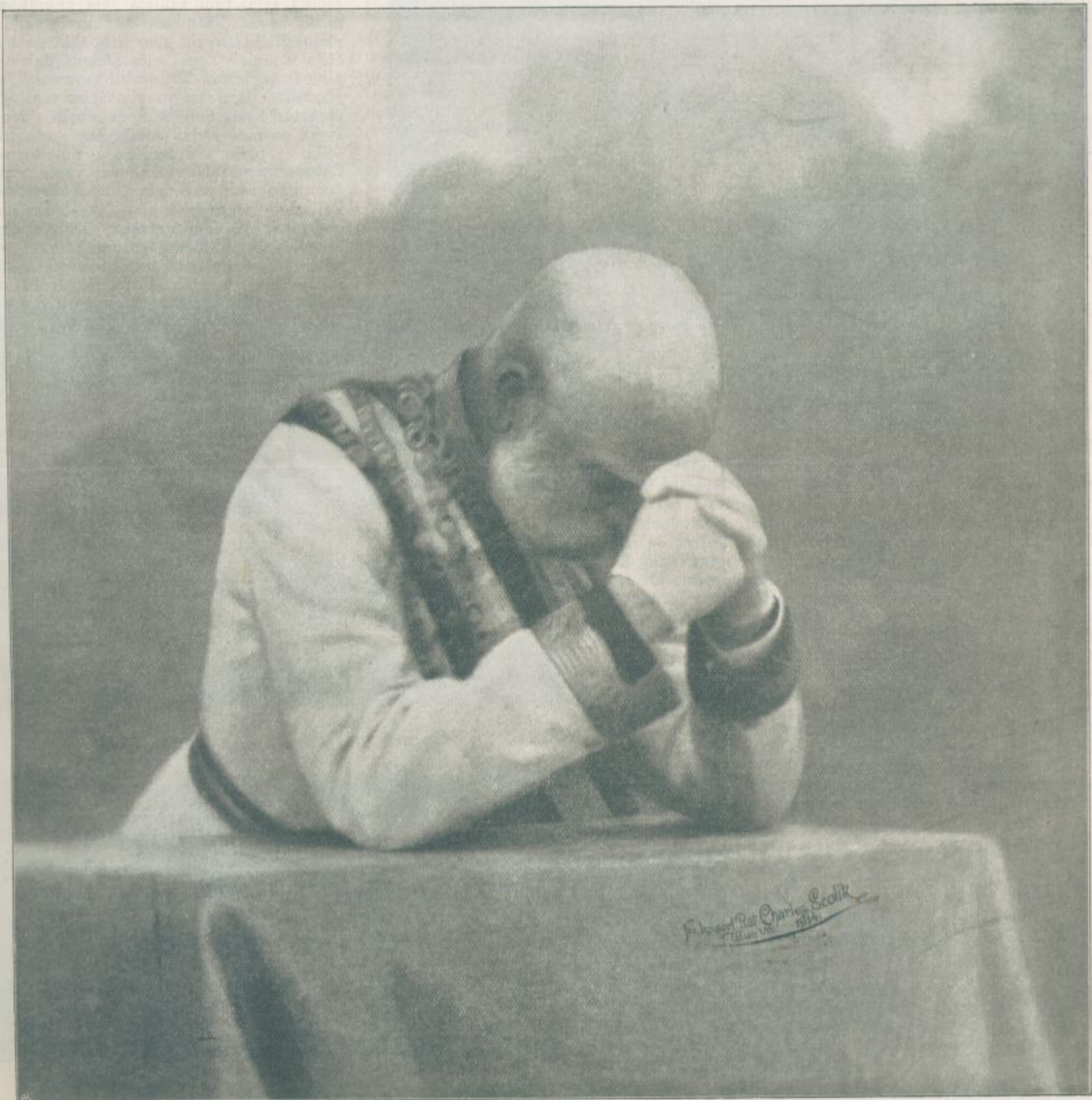
ILUSTRIRANI

GLASNIK

LETNA NAROČNINA ILUSTR. GLASNIKA KRON 8.-, ZA DIJAKE KRON 6.-; POSAMEZNE ŠTEVILKE 20 VINARJEV :: LETNA NAROČNINA ZA NEMČIJO KRON 10.-, ZA DRUGE DRŽAVE IN AMERIKO KRON 13.-

SLIKE IN DOPISI SE POŠILJAJO NA UREDNIŠTVO ILUSTRIRANEGA GLASNIKA, KATOLIŠKA TISKARNA. - - NAROČNINA, REKLAMACIJE IN INSERATI NA UPRAVNIŠTVO LISTA, KATOLIŠKA TISKARNA V LJUBLJANI

LETNIK 1. * 24. SEPTEMBRA 1914 * IZHAJA VSAK ČETRTEK * ŠTEV. 4.

Cesar moli.

Fot. Charles Scolik, c. in kr. dvorni fotograf.

*Tvoje oko pač ve, Gospod, moj Bog:
nisem hotel bojnih grozot in nadlog!
Roka zločinca je v moje kraljestvo segla,*

*v mojo dušo težka skrb je legla —
Daj nam miru, dodeli zmago, Gospod,
da sreča sine ljudstvom spet povesod, povesod! ...*

Srbi v pastí. ☉ Vojne slike. ☉ Padli junaki. ☉ V ognju in krvi. ☉ Albanska špijonka itd.

Radi razžaljenja časti.

Humoreska. — Napisal dr. Ivo Česnik.

Moja praksa je bila zanimiva, kakor je v početku zanimiva praksa vsakega nadebudnega praktikanta. — Najvažnejši posel, ki me je zadel takoj prvi teden moje sodnijske karijere, je bilo delo častivred-

okličje vse zadeve radi razžaljenja časti. Med klicanjem si je prižgal cigareto in se pogovarjal o kinematografu, v katerega je rad zahajal, in o novem avtomobilu grofice Matilde Lubinsky.

Ko je sluga vrnil šop aktov, je moj predstojnik izpremenil gube na obrazu in izpregovoril z važnim glasom: »Gospodje, pričakujem od Vas, da ste miroljubni in

»Da, milostivi gospod sodnik. Sedemdeset let sem stara, veliko sem pretrpela, pet sinov vojakov sem izredila, še nikoli se nisem tožila. Zdaj pa —«

»Kaj lažeš!« jo je zavrnila Neža Lukežič.

»Tiho!« je zagrmel moj predstojnik in jezno pogledal Nežo. — »Babe ne daste nikoli miru. Jezike bi vam bilo treba odrezati, pa bi se svet oddahnil. — Torej, Jožefa Mrhar, Vas je razžalila Neža Lukežič. Kaj Vam je rekla?«

»Milostivi gospod sodnik! Naj povem vse od kraja! Da, da! Delala sem v pinji, pa se mi ni hotelo storiti na noben način. Molila sem, tudi zaklela sem enkrat, pa ni nič in nič. Nato sem zčila mrzle vode v pinjo. Nič! Zavrela sem kropa in ga tresčila v pinjo! Zopet nič. Delam, delam v pinji in se jezim. Ker je bil ravno dež, se spomnim, da mi je pravila stara mati, da močerad koristi, če se noče storiti v pinji. Hajdi po močerada! Dobila sem ga in tresčila v pinjo. Pa tudi sedaj ni bilo nič. Zato sem morala vse skupaj vreči prašičem. To sem povedala Neži Lukežič, in kaj mi je odgovorila ta — ta! — Da sem coprnica, da sem neumna, ker verujem take stvari. Milostivi gospod sodnik, pomislite, da je to raznesla potem po vasi in da se je vse smejalo. Povsod je trdila, da sem coprnica, neumna stara.«

Jožefa Mrhar se je razjokala.

»Ali je res, Neža Lukežič?«

»Res sem ji rekla, da je coprnica, če take stvari počenja. Pa milostivi gospod sodnik, poslušajte tudi mene! Jožefa Mrhar mi je rekla, da taka ničvrednica ne bo nje zmerjala. Da sem ničvredna, je dejala.«

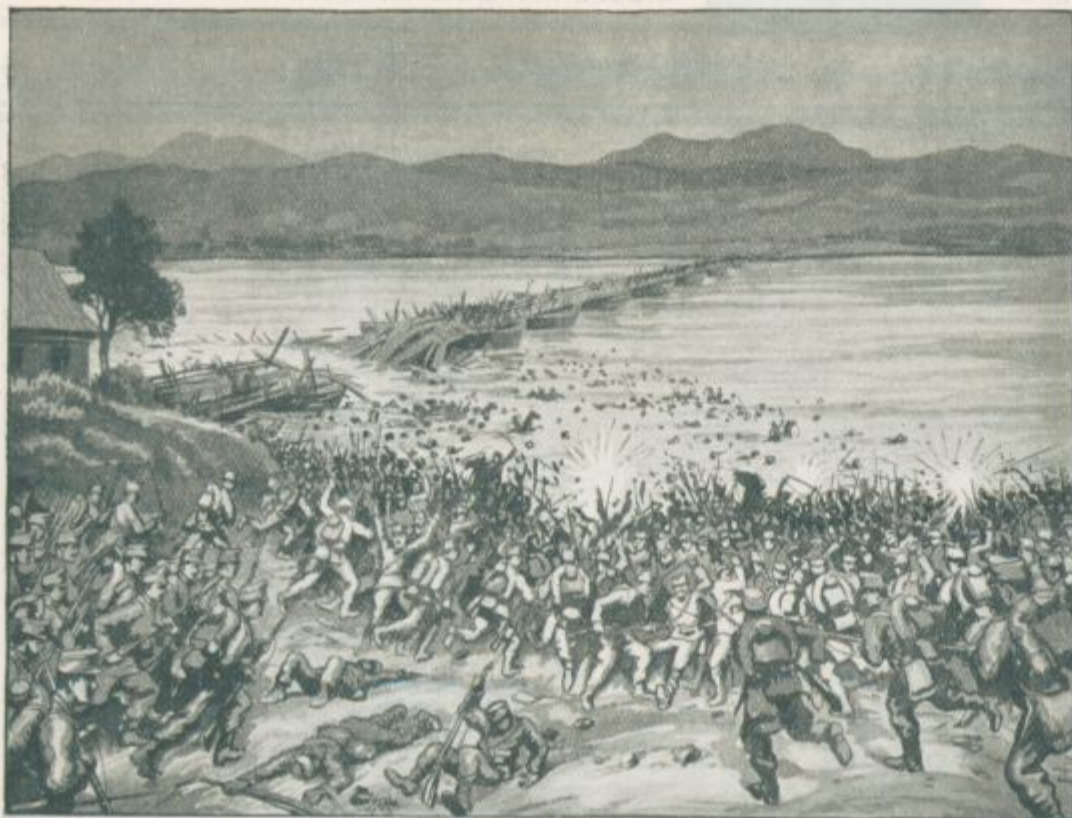
»Zato ste jo tudi tožili. — Ali priznate, Mrhar, da ste tako govorili?«

»Priznam, a je tudi vse res, kar sem govorila!«

V razpravni sobi je vladal ves čas smeh.

»Svetujem Vama, da se poravnata! Vsaka prekličje žalitve in plača svojega odvetnika! Ali sta zadovoljni?«

»Ne, ne, Neža mora biti zaprta!«

Srbi v pasti. Obkoljeni Srbi beže iz Srema nazaj proti savskemu mostu, katerega so medtem naši topovi razstrelili.

nega zapisnikarja na kazenskem oddelku okrajne sodnije v nekem južnem mestu ob Adriji. — Z vso vestnostjo in natančnostjo sem se lotil težavnega posla. Bil sem skromen človek, zato tudi nisem občutil bridkosti, da se bom moral truditi in potiti pol leta ali še več zastonj, preden se priborim do mesta plačanega avskultanta. Dobival sem dovolj peres, svinčnikov, pivnikov, črnila in drugega potrebnega orodja za rokodelski posel zapisnikarja, zato se nisem zmenil za mesečnih 52 vinarjev, ki bi jih moral dobiti po predpisih.

Bil sem torej zapisnikar na kazenskem oddelku okrajne sodnije. Moj predstojnik je bil star svetnik z dolgo brado in velikim obrazom, strogimi očmi in jako gibčnim jezikom. Že takoj prvi dan me je poučil, da je praksa nekaj čisto drugega nego teorija in da moram pozabiti vse, kar sem se naučil na univerzi, če hočem postati dober sodnik. Za kazenskega sodnika je najvažnejša življenjska izkušnja in pa psihologija. Zato je treba tako pogosto uporabljati § 2. kazenskega zakona, ki govori, kdaj so hudodelstva, pregreški in prestopki nekaznivi. Takoj sem uganil, da je moj predstojnik dober človek in da njegove stroge oči niso tako grozne. Po tem pouku sva se odpravila v razpravno sobo, moj predstojnik v sodnijski halji z biretom na glavi, jaz oborožen z zapisniki, pivnikom, črnilom, držalom in peresom.

V razpravni sobi so bili štirje odvetniški koncipijenti, ki so težko čakali na važne razprave. Dva sta čitala časopise, dva študirala akte in zakone.

Moj predstojnik je veličastno sedel na svoj udobni sedež z naslonjali na obeh straneh, se poklonil na desno in levo, iztegnil desnico in pomolil slugi akte, naj

ne bojeviti. Razpisal sem devet razprav. Želim, da se zadeve radi razžaljenja časti poravnajo kolikor mogoče mirno in brez kazni. Če bodo stranke neizprosne, bom seveda tudi jaz neizprosen. Jaz vračam milo za drago. Pokličite Jožefa Mrhar in Nežo Lukežič!«

Avstrijska vojaška poljska kuhinja pri delu.

V razpravno dvorano sta stopili Jožefa Mrhar, brezzoba in sključena starka, in Neža Lukežič, dolga, suha ženska 60 let. Priklanjali sta se in gledali na desno in levo ter iskali zavetja pri svojih zastopnikih.

»Stopite nekoliko bliže! Vi ste Jožefa Mrhar!

»Ne, ne, Jožefa mora biti zaprta!«

»Poravnajta se hitro, sicer obsodim obe.«

Zastopnika sta svetovala Neži in Jožefi, naj se poravnata.

»No, ali bo kaj? Bom videl. Pišite! Jožefa Mrhar, povejte, kako je ime Vašemu možu?«

»Gospod sodnik, ni treba, da narekujete; moja stranka se poravna,« je izjavil zastopnik Jožefe Mrhar.

»Moja tudi,« je izjavil zastopnik Neže Lukežič.

»Prav. Ustavljeno po § 46. kazensko-pravdnega reda!« je izjavil moj predstojnik in napisal na hrbet obeh zasebnih obtožb. »Zbogom, gospodje, zbogom ženske! Ne pridite mi več s takimi čakarami!« Stranke in zastopnika so odšli.

Neža in Jožefa sta se držali jezno. Prišli sta iskat pravice, pa sta jezno ugotovili, da pravice na sodnji ni in da se ne prideta nikdar več tožit radi razžaljenja časti.

»Naj prideta v sobo Hrovatin Marija in Mrevljak Štefan! — Tudi zanimiva pravda, gospodje.«

Služa je poklical in v sobo je stopila tridesetletna žena špičastega nosu in jeznih oči ter ponižen, sklonjen starček, ki se mu je poznalo na prvi mah, da je precej gluhi in bolehen.

»Dober dan Bog daj!« je momljala brezzobi starček.

»Milostivi gospod sodnik —« je začela Marija Hrovatin.

»Molčite!« je zagrmel moj predstojnik. »Še preden Vas vprašam, že iztezate jezik.

»Ni res! Lažete!«

»Le tiho mi bodite!«

»Res je, res. Da bi ne bilo res! — In tako je prišlo, da ji je zapustil v testamentu vse premoženje, otroka Pepica in Ivan pa sta dobila le nujne deleže, ki jima gredo po postavi, po testamentu ne. Ko bi si jaz ne bil izgovoril kota pri hiši, bi tudi ne dobil ničesar.«

»Lažete, lažete!« je zopet zavpila Marija Hrovatin.

»Molčite! — Mrevljak, le povejte dalje!«

»Kaj se je nato zgodilo? Poročila se je čez pol leta s Hrovatinom in pustila otroka, revčka, na cedilu. Sodnija me je imenovala za variha; dasi sem star in betežen, ta posel sem prevzel in skrbim zanj in terjam od nje pravice. Ona je pa zadirčna name in me zbada. Zadnjič me je še zmerjala:

»Skopuh, sram te bodi!« Polila me je z umazano vodo in me pahnila na tla!«

»Ni res!«

»Držite jezik za zobmi!« je zakričal moj predstojnik.

»Vi ste pa njo razžalili. Dejali ste ji, da nič ne skrbi za Pepico in Ivana, da je rajnega moža pregovorila, da ji je vse zapustil, da je bila prve- mu možu slaba žena. Ali je to resnica?«

»Žlahtni gospod sodnik, ne vem,

Oddelek ruske konjenice.

ali je res ali ne. Žalosten sem bil in jokal sem, ko me je polila z vodo in sunila na tla, in lahko sem ji rekel kaj takega. Če bi bilo tudi res, mi je žal. Star sem in ne maram —

»Dobro, dobro!«

»Ali ji odpustite?«

»Seveda ji odpuščam. Zakaj bi ji ne odpustil, če le ona meni odpusti.«

»Ali Vi odpustite tustu, Marija Hrovatin?«

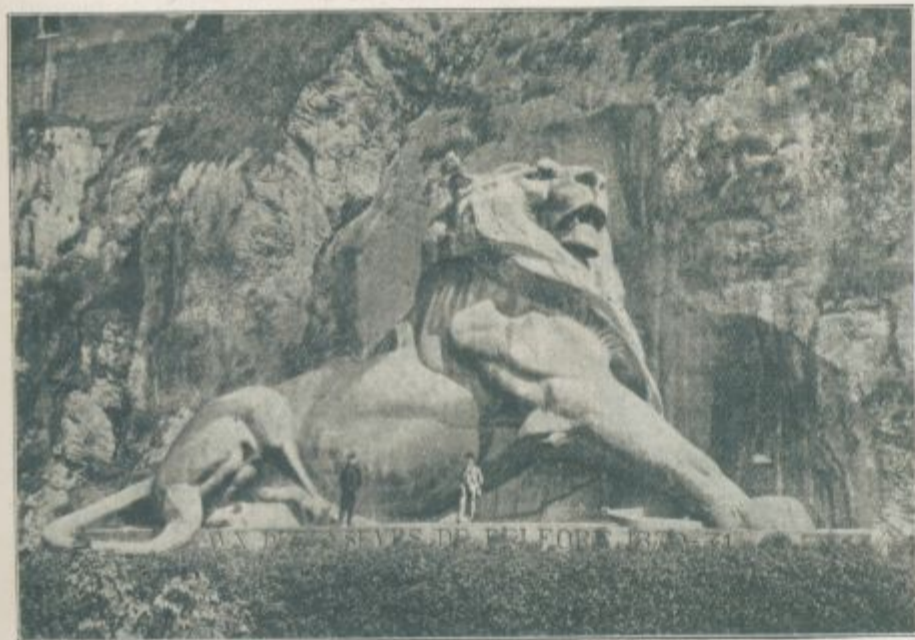
»Ne odpustim, za vse na svetu ne.«

»Kakor hočete,« se je vtaknil vmes Mrevljakov zastopnik. »Nastopimo dokaz resnice!«

»Kaj dokaz resnice! Ni potreba. Mrevljaka gotovo oprostim, to povem že naprej. Družinske razmere, § 2. kazenskega zakona govori v njegov prilog. Marija Hrovatin, ali odpustite?«

»Ne, nikoli ne!«

»Pišite!« mi je mignil predstojnik. In pisal sem zapisnik, izpovedbe prič in sklepe. Vse je bilo kratko in jedrnato. Dokaza resnice oziroma verjetnosti moj predstojnik ni dopustil. Nazadnje sta govorila zagovornika. Hrovatinčin zagovornik se je trudil v potu svojega obraza, da bi dokazal vse olajševalne okolnosti, ki so prijale njegovi klijentini, in pokazal starega Mrevljaka kot izzivača. (Konec.)

Belfort. Spomenik, ki so ga Francozi postavili hrabrim branilcem iz leta 1870/71.

Čakajte vendar!« — Obrnil se je k Štefanu Mrevljak in ga nagovoril: »Stopite bliže, Mrevljak! Koliko let ste stari?«

Starec je nastavljal ušesa in vkljub glasnemu govoru komaj razumel. Bil je ves preplašen.

»80 let, milostivi gospod sodnik.«

»In se tožite še sedaj!«

»Branim se, nič se ne tožim. Naj povem, kako je bilo! Ona tukaj je moja sinaha. Moj rajni sin jo je vzel proti moji volji. Branil sem mu, pa vse ni nič pomagalo. Pravil sem mu, da mu bo slekla hlače, ker sem jo uganil takoj na oči.«

»Lažete!« je zagodrnjala Marija Hrovatin.

»Tiho!« je zavpil moj predstojnik.

»Vse dokažem, kar govorim, le počakaj! — In res se je zgodilo, kar sem ugibal. Pometala je z njim, z menoj, z vso hišo. Moj drugi sin in hči sta odšla radi nje od hiše. In moj pokojni sin Jože — Bog mu daj dobro! — je trpel in molčal, a grizlo ga je, to sem videl. Iz jeze je začel piti in bolehati in pred dvema letoma je umrl. Tik pred smrtjo je bila tale vedno okrog njega.«

»Skopuh, sram te bodi!« Polila me je z umazano vodo in me pahnila na tla!«

»Ni res!«

»Držite jezik za zobmi!« je zakričal moj predstojnik.

»Vi ste pa njo razžalili. Dejali ste ji, da nič ne skrbi za Pepico in Ivana, da je rajnega moža pregovorila, da ji je vse zapustil, da je bila prve- mu možu slaba žena. Ali je to resnica?«

»Žlahtni gospod sodnik, ne vem,

»Skopuh, sram te bodi!« Polila me je z umazano vodo in me pahnila na tla!«

»Ni res!«

»Držite jezik za zobmi!« je zakričal moj predstojnik.

»Vi ste pa njo razžalili. Dejali ste ji, da nič ne skrbi za Pepico in Ivana, da je rajnega moža pregovorila, da ji je vse zapustil, da je bila prve- mu možu slaba žena. Ali je to resnica?«

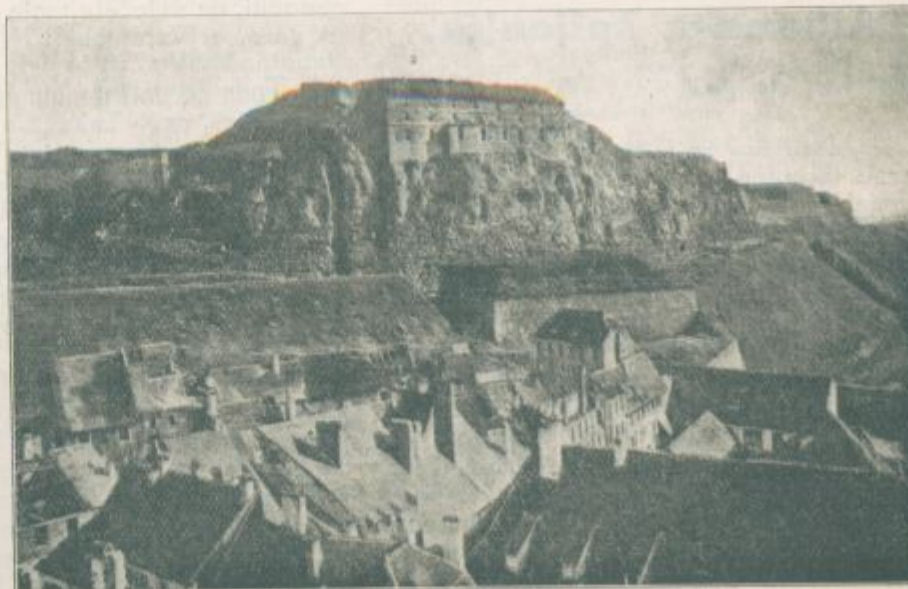
»Žlahtni gospod sodnik, ne vem,

»Skopuh, sram te bodi!« Polila me je z umazano vodo in me pahnila na tla!«

»Ni res!«

»Držite jezik za zobmi!« je zakričal moj predstojnik.

»Vi ste pa njo razžalili. Dejali ste ji, da nič ne skrbi za Pepico in Ivana, da je rajnega moža pregovorila, da ji je vse zapustil, da je bila prve- mu možu slaba žena. Ali je to resnica?«

Francoska trdnjava Belfort, katero oblegajo Nemci. L. 1870/71 se Nemcem ni posrečilo zavzeti te trdnjave.

Vojska s Srbi.

Napad, ki so ga izvršili Srbi na Srem, se je končal zanje jako žalostno. Tisoči ujetnikov čakajo konca vojske v Budimpešti in raznih ogrskih mestih, drugi tisoči

pot v trdnjavo Kragujevac. Ni bilo dobro za Srbijo, da je prekršila premirje, ki je nastalo, ko so se naše čete zopet umaknile na mejo. Izmučeni deželi, ki je toliko trpela v prejšnjih letih, ki mora nositi še vsa bremena vojske s Turki in ni imela

orožje, blagajne so prazne, tako da se je država morala polastiti cerkvenega premoženja in da je ustavila plače uradnikom, razen tega razsajajo v notranjosti dežele kužne bolezni. Vojska sama je izmučena. V bojih v Sremu se je pokazalo, da Srbi

Fot. c. kr. pošt. asist. Šiško.

Beljak. Gorski topniški polk se poslavlja.

Fot. c. kr. pošt. asist. Šiško.

Beljak. Odhod slovenskih fantov na državnem kolodvoru

— najboljši srbski možje — leže mrtvi v avstrijski zemlji, katero so hoteli osvojiti, in zopet druge mnoge je odnesla naša Sava proti Črnemu morju. Ta napad je bil za Srbe bridka prevara. Prekoračili so mejo z godbo na čelu, polni upa na zmagó, šli so kakor na ženitnino in gostijo in so prišli v ječo in klavnico. Poslali so svoje najhrabrejše vojake v Avstrijo, da Srem osvoje in tam ostanejo — in danes ni v Sremu nobenega Srba več. Pač, so še; pa ti nam niso več sovražni; oni mirno spe večno spanje v zemlji, ki je niso ljubili.

Tako so Srbi s svojo najboljšo krvjo plačali svojo predrznost. Toda s tem še ni boja konec. Po ponesrečenem napadu Srbov na Srem so naše čete prekoračile Drino in vdrle iz Bosne v Srbijo. Napredovale so veliko hitreje nego pri prvem pohodu v Srbijo in imele mnogo manj izgub. Zasedle so mesto Valjevo, od koder vodi

časa, da bi se ji zacelile hude rane, je bilo to kratko premirje potrebno. V kraljevini vlada silna draginja, primanjkuje delavnih moči, ker so morali otroci in starci pod

Fot. A. Gregorec.

Ljubljana.

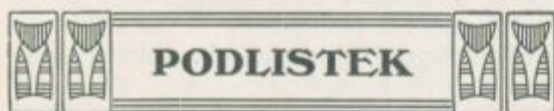
Občinstvo bere posebno izdajo »Slovenca«.

nikakor niso kos našim vojakom in da se morejo meriti z njimi le na lastni zemlji, kjer dobro poznajo pota in razmere krajev. Tista srbska okrožja, katera so Srbi dobili po vojski s Turki, so še vsa neurejena in nezanesljiva. Vojaki se v njih le neradi oglašajo, in če naj bo mir, jih morajo krotiti s silo.

Tako se usoda maščuje nad zločini.

Vojska z Rusi.

Na severnem bojišču se kar noče zgoditi nič novega. Položaj, ki je nastal s tem, da so prišli Rusi v Galicijo in naše čete v Rusijo, se ni izza začetka vojske še nič izpremenil. Tistih, ki so ostali doma, ki le oddaleč gledajo to strašno igro na daljnem severu, se že pollašča nepotrpežljivost; hoteli bi nagle odločitve, hitre in popolne zmage. Razen tega so jim vedno

PODLISTEK

Albanska špijonka.

Povest iz balkanske vojske. Spisal Ivan Dolinar.

(Dalje.)

»Je ali ni,« se je zopet nasmehnil general. »So med špijoni prodane duše, ki se vdinjajo tistemu, kdor jih bolje plača, ki izvršujejo svoj posel rokodelsko in barantajo za vsako novičico, ki jo prinesejo poveljniku. Tudi takih ljudi se moramo posluževati, če nimamo boljših, toda od njih je le malo koristi. Večinoma so nezanesljivi in nikdar nisem popolnoma varen, da ne delajo v prid mojega sovražnika. Mi pa potrebujemo zanesljivih špijonov, ki delajo iz navdušenja za dobro stvar, ki jim je plačilo postranska reč; ki so razumni, mnogo vidijo, ne preslišijo nobene besede, ki znajo samostojno misliti in sklepati — in to bi bili Vi, milostna gospa.«

»Hvaležna sem Vam za laskavo sodbo, ki jo imate o meni, general, toda vendar ste morda nekoliko predrzni, ko ponujate

tako težko, odgovorno službo — slabotni ženski.«

»To reč prepustite meni. Jaz vem, komu izročim kako službo. Če bi se mi ponudili, da zvelčete moje topove v okope na goro, bi Vam rekel: Ni mogoče, Vi ste slabotna ženska, za to delo je treba moških rok. Toda če potrebujem špijona, bom prej izvolil Vas, nego kakega albanskega kmeta, ki se mi pride ponujat, ker vem, da ste bistrejšega uma, spretnejšega vedenja, gladkejšega besede in slednjic — kar je pri špijonaži velikokrat zelo važno — lepega obraza! Seveda,« je pristavil potem ter se široko nasmejal, »ne namerjam s to zadnjo opombo kako škodovati svojemu majorju Jordakoviču!«

Milena je hotelo čuvstvo zmagoslavja prsi raznesti. Generalov predlog ji je bil kakor nalašč, branila se je le navidez zato, da bi Srbi ne podvomili o njeni zanesljivosti. Doslej je bila vedno v nevarnosti, da jo enkrat vendarle zasačijo na poti v turški tabor ali iz njega — sedaj se ji je ponujala lepa priložnost, da bo kakor ptica svobodno letela iz enega šotorišča v drugega. »O Bog,« si je mislila na tistem, ko jo je general s toliko zgovornostjo prepri-

čeval, da mu je potrebna kot špijonka, »kako hitro bo dozorelo moje maščevanje! Kmalu boš kruto maščevan, Prenk Roda, kmalu bo Jordakovič drago plačal prelito kri mojega brata!« Toda Milena je bila silno previdna ženska. Navadila se je skrajne previdnosti ob strani svojega moža, ki je živel v večnih bojih, in v Albaniji, kjer ni človek skoro nikdar vedel, kdo mu je prijatelj in kdo sovražnik. Zato je hotela preprečiti vsako senco sumničenja in je sklenila, da se bo generalu še nadalje ustavljala.

»Dovolite mi nekaj dni odloga,« je odgovorila, »da stvar premislim. Tudi če se odločim za to, da sprejemem Vašo ponudbo, se moram počasi šele umisliti v novo službo. Ta zavest, da sem špijonka, mi je tako nova in strašna, da se nikakor ne morem kar v hipu sprijazniti z njo.«

»Kakor hočete,« je general obupano skomizgnil z ramami, »prisiliti Vas ne morem. Toda storili bi mi lahko to uslugo, Srbkinja! Oglasite se torej čez tri dni — če ne bo prepozno.«

Milena ni pričakovala, da bo general tako hitro odnehal. Bila je razočarana in se je zbala, da bo svoje maščevanje morala

pred očmi veliki uspehi nemške armade v Belgiji in na Francoskem; hoteli bi, da tudi naše orožje prodre z isto silo v osrčje Rusije.

In vendar je vsako primerjanje nemškega in našega boja krivično. Namen naših sedanjih bojev je drugi, pogoji so popolnoma različni. Nemci so morali z vso naglico priti na Francosko, osvojiti si mejne trdnjave in priti pred Pariz ter ga zasesti; najprej je morala biti premagana Francija, dežela zlata, s katerim zalaga vse ostale vojskujoče se države, zvezati je bilo treba najprej tistega sovražnika, ki se bojuje z najvztrajnejšim in najnevarnejšim orožjem — z denarjem. Zmaga nad Francozi je predpogoj tudi naši zmagi nad Rusi. Prav zato imajo naše čete na severu le namen, da Ruse zadrže med prodiranjem, da jim dajo toliko časa opraviti, dokler ni francosko-nemška vojska izvojevana. Le tako je razumljivo, da je sodelovalo tudi naše topništvo v nemško-francoskih bitkah, da si bi ga mi na Ruskem prav tako potrebovali. Zlasti pa je vsaka primera francosko-nemške in avstrijsko-ruske vojske napačna, ker se tadva boja vršita v zelo različnih razmerah. Nemci so v Franciji, deželi kruha in vina, kjer se vrši prehrana čet z največjo lahkoto. Tam se križa cesta s cesto, železnica teče poleg železnice, promet ne dela tedaj nobenih težav. Nemške čete prihajajo vsak hip v bogata mesta z velikimi zalogami živil. Opraviti imajo z vojsko, ki je manj številna nego nemška, slabotnejša, nenavajena težkih naporov in ki jo vodijo nezanesljivi častniki. Vse drugače je na Ruskem. V teh velikanskih ravninah je malo potov, in kar jih je, so slaba ter vodijo skozi močvirja, v katerih je prevoz živil in topov težaven, napredovanje čet združeno z velikanskim trudom in tudi ne brez nevarnosti. Kraji so revni in tako je treba hrano neprenehoma dovažati za vojsko iz domovine. Že ta okoliščina sama po sebi je tolikega pomena, da nam popolnoma razloži dolgotrajno, neodločeno bitko na severu. In pozabiti ne smemo, da se naši vojaki bore z veliko rusko premočjo ter da jim gre neprikrajšano priznanje, če se ji tako vztrajno ustavljajo, kot so se ustavljali doslej. Rusi pošiljajo v boj vedno nove polke in ne varujejo svojega moštva;

v tej velikanski državi z ogromnim številom vojaštva nima bataljon mož previsoke cene.

Če vpoštevamo vse to, moramo reči, da so bili naši uspehi tudi na severu po-

soči Angležev. Francoskim postojankam nasproti se vije nemški krog. Eni in drugi skušajo predreti sovražne vrste, da s tem prisilijo sovražnika, da se umakne. Francozi so z veliko hrabrostjo hoteli zabiti

Psi v službi francoskega Rdečega križa. Psi najdejo ranjenca in tečejo naznaniti sanitetni postaji.

polnoma zadovoljivi, in lahko mirno čakamo, kaj nam prinese bodočnost.

Nemško-francoska vojska.

Skoro štirinajst dni se že bije velikanska bitka pred Parizom. Francozi, na vseh bojiščih premagani, so se umaknili v notranjost dežele, sklenili velikanski kolobar okrog Pariza in so zbrali vse svoje sile, da preprečijo zadnji, smrtni udarec v srce države. Z njimi se bojujejo mnogi ti-

klin v nemško armado, pa se jim ni posrečilo.

Položaj v Franciji je obupen. Ljudstvo preplašeno vsled močnih porazov, ki so s tako naglico sledili drug drugemu, izgublja nado, da bi se vojska mogla srečno končati. Že se dvigujejo glasovi, ki vojsko obsojajo in zahtevajo miru. Pariz je ves v neredu. Navadno meščansko življenje je ponehalo, vlada je ubežala v Bordó, denar so poslali na Angleško, trgovina počiva, banke ne delujejo, promet v mestu je skoro ustavljen, bogataši beže proti jugu, kjer bodo bolj varni pred Nemci.

za nekaj časa odložiti, če ne pograbi ugodne priložnosti takoj. Zato je pogovor nadaljevala:

»Prepozno? Zakaj prepozno?«

»Tačas lahko doživimo odločilno bitko, s katero bo vojska v teh krajih končana. Seveda, če zmagamo. Ne dvomim sicer, da bomo Turke pobili, toda žrtve bodo veliko večje. Koliko srbske krvi bo brez potrebe teklo, koliko srbskih ženâ bo obvdovelo — in mnogemu otroku bi morda ne bilo treba prelivati grenkih solzâ za očetom, če sprejmete Vi mojo ponudbo. Ali niste Srbkinja?«

»Srbkinja sem,« je odgovorila Milena in povsila glavo, kakor bi jo bile generalove besede silno ganile, srce pa ji je zopet začelo močnejše biti, ker je čutila, da se bo pogovor ugodno končal.

»Neprecenljivo uslugo bi nam lahko storili,« je nadaljeval general, »če nam prinesete kakih novic iz sovražnikovega tabora. In se upirate samo zato, ker se Vam zdi delo nečastno! Pri tem ne pomislite, da je morda v našem lastnem taboru kak turški špijon, ki redno poroča sovražniku o gibanju naših čet, o naši moči in utrjenosti naših postojank.«

Pri tem je Mileno čudno presunilo.

»O, ko bi vedel!« si je mislila, da je ta špijon pred teboj, da mu ti sam pomagaš in ga podpiraš, bi drugače govoril!«

»Špijonaža nam je neobhodno potrebna,« je nadaljeval srbski poveljnik, »ne le kot orožje proti sovražniku, marveč kot obramba pred njim. Vaša dolžnost bi bila, da nas branite; s tem branite sebe, s tem branite svoj narod.«

»Sprejemem tedaj Vašo ponudbo,« je odgovorila Milena vdano, »dasi s težkim srcem.«

»Tako govori vrla Srbkinja!« je vzkliknil general radostno. »Nisem se motil o Vas, milostna gospa!«

Milena je šla zamišljena iz šotora, povešene glave in trudnega koraka, da so jo vojaki začudeno gledali.

»Kaj je danes lepi Albanski?« so govorili za njo.

Toda, ko je prišla do svojega konja, ga je naglo zajahala in v divjem diru odhitela proti svojemu domu.

»Ah, Jordaković!« je vzkliknila, ko je bila sama na širnem polju, »sedaj si v zanjki. Ni je sile, ki bi te mogla rešiti!« Spodbodla je konja, da je hitel kot na krilih.

Ko je prišla domov, se je preoblekla in odšla takoj na delo. Zvečer je prinesla srbskemu generalu tako važnih novic, da je poveljnik bil ves očaran od njene bistroumnosti.

Od tega dne so Srbi večkrat videli Mileno, kako odhaja v turški tabor, včasih napravljena kot albanska kmetica, včasih kot beračica, kot trgovka ali kot plemkinja, včasih tudi kot zastaven mlad Albanec.

5.

Kmalu potem, ko je Milena dokazala svoje izredne špijonske zmožnosti, je major Jordaković dobil zelo važno nalogo. Turki so se bili za reko šaro precej močno utrdili, in dasi njihove čete na tem mestu niso bile posebno številne, so bile njih postojanke tako dobre, da so popolnoma zavrlje srbsko prodiranje. Treba je torej bilo priti čez reko in sovražnika pregnati. Ko je major Jordaković dobil povelje, naj to izvrši, je bil sila zadovoljen. Ponudila se mu je priložnost, da popravi svoj prejšnji poraz in da pride zopet do ugleda, kategera je vsled nesreče izgubil pri poveljniku in pri mnogih tovariših.

Zanimivo je, da se je Pariz sedaj zopet spomnil Boga. V nedeljo, dne 12. septembra, se je velikanska množica Parižanov zbrala v cerkvi Naše Ljube Gospe, da iz-

vojske. Mnogo procesij iz raznih krajev je prišlo ta dan popoldne moleč in pojoč Marijine pesmi. Vsega ljudstva je bilo na tisoče in tisoče, nekateri so cenili na deset tisoč. Zunaj, poleg cerkve je govoril navdušeno in tolažilno prečastiti g. kanonik Ivan Lavrenčič. Nato se je razvila procesija od cerkve h kapeli presvetega Srca Jezusovega, ki jo je vodil prečast. g. kanonik Ivan Lavrenčič. — Do 15 duhovnikov je spremenjalo z gorečimi svečami presv. Rešnje Telo, pojoč litanije presv. Srca Jezusovega. Pri kapeli je imel iskren govor pre-

ogromna množica navdušeno zapela cesarsko pesem. Po blagoslovu z Najsvetejšim se je vrnila procesija med petjem lavretanskih litanij v cerkev, kjer se je še enkrat podelil blagoslov s sv. Rešnjim Telesom, nakar se je slovesnost končala.

Ljudstvo zaupa v božjo previdnost in v končno našo zmagajo. Čast mu!

Častniki 17. pešpolka.

»Glasnik« prinaša sliko častnikov 17. pešpolka, ki se je tako odlikoval v boju na Ruskem. Splošna sodba je bila, da je ta polk eden najboljših naše armade. Poveljniki navadno niso mogli ustaviti vojakov, da bi ne naskočili sovražnika, kakor hitro so se mu približali. Letošnja vojska je dokazala, da stara slovenska hrabrost, ki se je odlikovala na toliko boljših, ni izumrla. Naši rojaki so prestali najhujše boje z nepopisnim pogumom, so s šalo in smehom drli na sovražnika in so

Fot. Fr. Kunc.

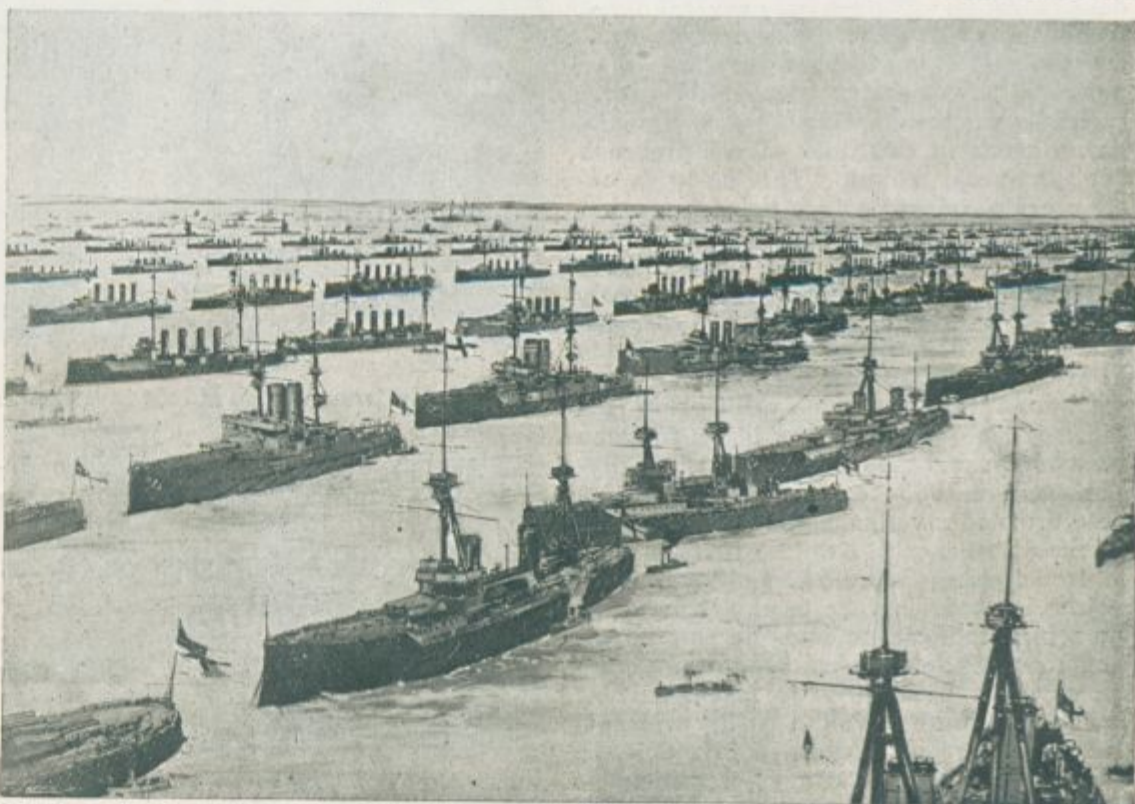
Vojaška kuhinja na ljubljanskem kolodvoru.

prosi rešitve. Obširni trg pred cerkvijo in bližnje ulice so bile polne vernega ljudstva, ki je v stiski klicalo božje pomoči. Mnogo tisoč grl je prepevalo staro, častljivo pesem:

Bog zmagoviti,
Bog usmiljeni,
hoti Francijo rešiti!

z vnemo in prisrčnostjo, kot je Pariz že dolgo ni slišal. Ali bo Bog hotel slišati glas francoskega ljudstva, bo pokazala bližnja bodočnost.

častiti gospod dr. Krek, nakar se je vse ljudstvo posvetilo presv. Srcu Jezusovemu in molilo za srečen izid vojske. Nato je

Del angleškega vojnega brodograja.

DOMA

Ljudstvo moli za srečno zmagajo.

Hribček Homec se vzdiguje na ravnini eno uro od Kamnika. Na hribčku stoji prijazna cerkvica, posvečena Materi božji, h kateri je nekdanje ljudstvo rado romalo od blizu in daleč prosit Marijo pomoči v raznih stiskah, zlasti ob času francoskih vojsk pred 100 leti. Na polju med Mengšem in Homcem se je pred 101 letom vršila bitka s porazom Francozov. Ljudsko poročilo pripisuje srečen izid te bitke pomoči Mater božje na Homcu.

Tudi letos na Mali Šmaren se je vršila na Homcu pobožnost za srečen izid

Toda delo, ki ga je čakalo, ni bilo tako lahko. Njegov oddelek ni bil bogve kako močan, razen tega je bil tudi njegov položaj mnogo neugodnejši nego sovražnikov. Turke je branila reka Šara, ki ni posebno široka, pa na nekaterih mestih zelo globoka in deroča, in povrh še utrdbe na drugem bregu. Bilo je torej treba poiskati kako plitvino in prebrestiti reko, kar je vedno zelo nevarno, in razen tega naskočiti turške strelne jarke, o katerih je major vedel, da jih bo sovražnik branil do zadnjega. Ko mu je tedaj Milena povedala, da pojde neposredno pred napadom zanj špionirati k Turkom, mu je bila ta ponudba zelo ljuba. Zanašal se je nanjo in je pričakoval važnih vesti, ki mu bodo delo močno olajšale.

Na večer pred tistim dnem, ko se je imel izvršiti napad na Šaro, je major Jordaković prijezdil na dvorišče svoje znanke in se začudil, ker je našel glavna vrata zaklenjena. Obstal je na konju, kakor bi pomišljal, nato se je zavihtel s sedla in skočil na tla.

»Ni je!« je rekel polglasno in brzdal kobilo, ki je prhala in bila s kopiti. Bil je žalosten, ker je upal, da jo najde doma;

skoraj mu ni bilo v tem hipu toliko za njene vesti, kakor bi jo bil rad videl. Ogle-daval se je, nato je zapeljal kobilo v kot za zid in sam sedel na kamen, da ga ne bi nihče videl.

Zaslišal je ropotanje majhne dvokolnice in osuplo zagledal krepko, že priletno branjevko, ki je zaokrenila skozi vhod.

»Kruha, sadja, gospod! — Izvolite, vzemite svežega sadja!« je hitela in zapeljala voziček pred majorja.

»Ne maram!« je rekel in naslonil svoj obraz med dlani. Jezilo ga je, da ga je našla pred zaprtimi vrati.

»Škoda, gospod!« je pristavila, »res škoda!« In že je obrnila voziček na cesto, pa ga je povlekla spet k vratom hiše, vzela naglo ključ iz žepa in odprla stanovanje.

Major je ostal brez besede, ko je izginila v hišo. Ko se je dobro zavedel, si je segel v lase in zardel. Zadnje dejanje branjevke je razodelo, da je bila Milena sama, ki mu je ponujala sadja.

»Krasna špijonka, vrag je v tej ženski!« je vzkliknil, ko se je odprlo okno nad njim in mu zadonel na uho znani zvonki glas Milene. »Vrag je v njej in jaz moram premagati tudi tega!« se je zaklel v duši.

Na oknu se je zasmejala Milena skozi reže v vetrnicah:

»Potrpajte, gospod major, da spravim branjevko spat za danes.«

Ni dolgo čakal, ko so se odprle še vetrnice nad njim in na oknu je slonela Milena še z mokrimi, polrazpletimi lasmi.

»Pridite!«

Pritrdil je uzdo kobili, da bi ne ušla, in v srcu je kupal jezo, da ga je lepa vdova tako premotila s svojo masko.

»Ta je rojena za špijonski posel in je naša kri!« si je pritrjeval, ko je vstopil v znano sobo. Sedela je na svojem prostoru in sipala iz roke v roko turški drobiž.

Ko je pozdravil, mu je pomolila desnico in se spet zasmejala.

»Sedite, gospod! Glejte, koliko sem zaslužila, ko sem kot branjevka špijonirala pri Turkih — niti za večerjo bi ne bilo!

Vrgla je drobiž po tleh in nadaljevala veselo in vzhričeno. »Jutri pa boste že večerjali na drugem bregu Šare in meni ne bo treba voziti teh škripajočih koles; pomagala bi najrajša pri topovih.«

(Dalje.)

se, če je zahtevala sila, le neradi in na ponovno povelje umikali.

Marsikaterega izmed junakov, katerih sliko prinašamo danes, ni več na bojnem polju. Nekateri so mrtvi, drugi se zdravijo po bolnišnicah. Slava živim, več in hvaležen spomin mrtvim!

V ognju in krvi.

(Iz pisem slovenskega vojaka.)

Prvi ožen sem prestal srečno. Dva dni smo stali pod smrtno koso, prerivali se, pomikali se naprej, se zopet umikali

hoviti pogon, ne morem umeti, kje vzame človek moč in neustrašenost, ki ga žene naprej z neugnano silo. Dasi nismo dva dni dobili nič jesti v vednem ognju, razen kar smo mogli vtakniti v usta med bojem — ter vedno manevrirali sem in tja, smo drli sedaj naprej, kakor sveže spočiti.

Ljubljansko topništvo pred odhodom na bojno polje.

Fot. Fr. Grabietz. (J. Müller nasl.)

Pomoč vojakom.

Ljubljančani so pokazali v tej vojski svoje dobro, radodarno srce. Ni bilo vlaka z ranjenci na ljubljanskem kolodvoru, ki bi ne bil deležen te dobroščnosti. Kakor hitro pridejo ranjeni junaki z bojišča, so pri njih ljubljanske gospe s pokrepčilom in

in napadali z druge strani, dokler nismo sovražnika potisnili nazaj in ga pognali v beg.

Zasledovali smo ga toliko časa, da smo vso okolico temeljito očistili in imeli odprto pot za prodiranje. Zasledovanje — to je nekaj grozotno-slikovitega. Preko mrtvih ranjenih trupel, ponekod celih ku-

Tako dvigne zavest zmaže človeku moč. Noge so se nam vdirale v pesek, napojen s krvjo, padali smo preko jarkov, grmovje nas je trgalo, bilo po obrazu, po rokah, temu je spodrsnilo na tleh, v mlaki krvi — a mi naprej za njimi. Če smo kak oddelek dohiteli ali zajeli, je večidel pometal orožje proč od sebe, vojaki so dvignili

Ljubljana.

Fot. Fr. Kunc.

Vojaški kuhinjski oddelek na glavnem kolodvoru.

Ljubljana.

Fot. A. Gregorec.

Gospe pripravljajo sadje za ranjence.

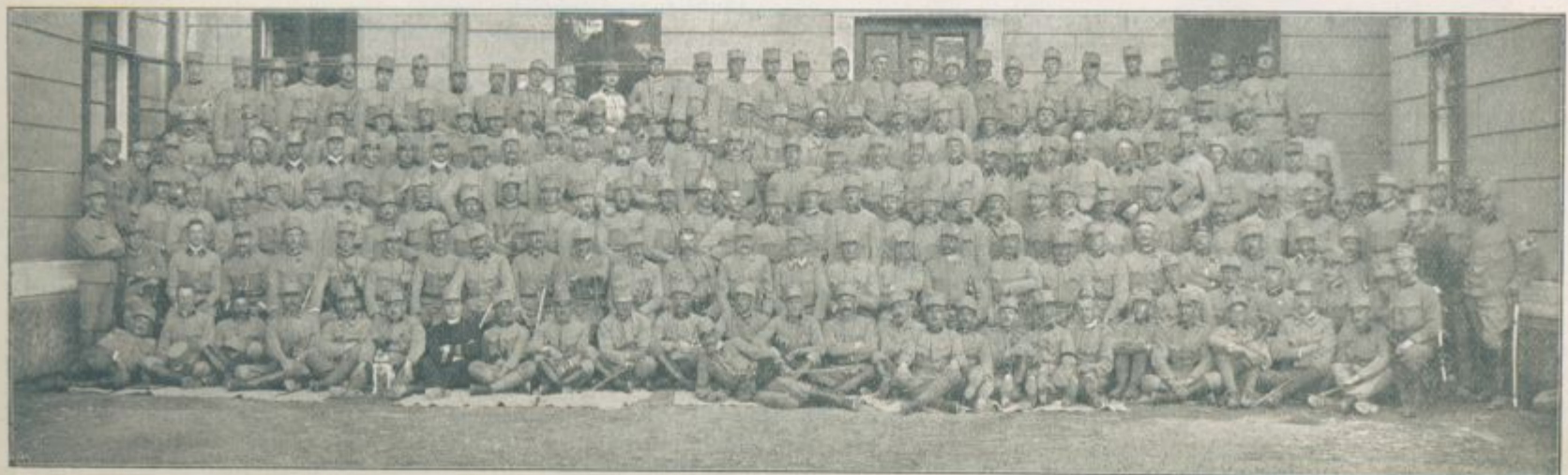
prijazno, tolažljivo besedo. V marsikateri hiši se plete vojakom topla zimska obleka, pripravljajo obveze in druge potrebščine. Zlasti pa so ranjenci preskrbljeni s sadjem.

»Glasnik« priobčuje danes sliko, kako v nunskem samostanu ljubljanske gospe pripravljajo sadje za ranjence.

pov, preko razbitih topov, grozno hropečih ranjenih konj, preko grmovja, jarkov, vse vprek za sovražnikom. Tu se postavi nasproti zaostal oddelek — če se noče vdati, par strelcev, nato po njih s kopiti, bajoneti — ni jih več, in nato preko njih naprej. Ko premišlujem sedaj ta stra-

roke nad glavo, padli nad kolena. Par naših se je ustavilo pri njih, da jih stražijo, dokler se pogon ne konča.

Ne bi pisal o tem tako naširoko — a bolje bodeš umel, kako mi je bilo pri srcu, ko sem moral enkrat sam takole bežati. Drugi dan po bojih pri Zamostju

Častniški zbor 17. pešpolka pred odhodom na bojno polje.

Fot. Fr. Grabietz. (J. Müller nasl.)

je dobil naš bataljon povelje, naj se pomakne proti severovzhodu in krije našo brigado, ki je imela zavzeti vas . . . Moj tovariš, rezervni kadet Tone — o katerem sem Ti pisal, ko smo se peljali v Galicijo, da sva skupaj pri eni stotnji in deliva po bratovsko vso usodo — je dobil povelje, da oddide z oddelkom 20 mož kot prednja straža v smeri proti . . . ki so ga imeli v rokah Rusi. Svoj oddelek si je smel svobodno izbrati. Vprašal me je, če hočem z njim. Z veseljem sem se pridružil. — Bilo je popoldne, ko smo odrinili. Korakali smo ob robu brezovega gozda, ki se je razprostiral naširoko po majhni vi-

prej, pograbil konja za uzdo, Tone sune kozaka v stran. Ne zgane se. Ali spi? Glava mu je čisto ob konjevem vratu. — Primem ga, privzdignem. — Oči napol odprte, moten pogled — nekaj zašepeta — umira. Varno ga vzameva raz konja, položiva na tla. Iz desne strani prsi mu je curljala kri. Suknja, sedlo, škornji, leva roka, s katero se je menda tiščal za rano, — vse je bilo oblito in pokrito s krvjo. Zastokal je, ko sva ga jemala raz konja, v grlu mu je zagrgralo. Potem je zopet zašepetal. — Nastavim uho: »Kriste, smiluj se.« — Solza mi je nehote ušla. Bil je krasen mož, ogromen, ko je ležal tu pred nama na smrtni postelji — dišeči resi. Tone mu je kanil na pol odprte ustnice konjaka. — Zopet je zagrgral, krčevito se

Bitka pri Borodinu.

(Iz romana »Mir in vojna« L. N. Tolstoja.)

(Dalje.)

Bum! in podvojeni oblak dima se je dvignil v zračne višave. Pijer je opazoval prvi oblak dima, ki je kot debela žoga visel v zraku; nato se je tej pridružila druga in po dolgem pokanju nove. Zdaj se je zdelo, da se premiče dim, zdaj zopet, da stoji in da gozdovi, polja in blesketajoči se bajoneti švigajo mimo. Od leve strani, mimo polj in logov, so neprestano prihajale te velike mase dima s svojim močnim odmevom. Spodaj v nižavi so se bliskali in pokali ognji pušk in so odmevali prav tako, le nekoliko slabše kot topovi. Pif, paf, pif, paf so pokale puške, toda neenakomerno in slabotno v primeri z gromom topov.

Ljudstvo moli na Homcu za zmago. (Zgoraj.) Procesija z Najsvetejšim. — (V sredi.) Prihod procesij pred kapelo presv. Srca Jezusovega. (Spodaj.) Med govorom dr. Kreka.

šini, ki je ležala pred nami. Nismo hodili še eno uro, ko začujemo nekoliko bolj v gozdu šumenje, pokanje vejic. Oprezno prihuljeni k tlam se pomaknemo bliže šumu in zapazimo zložno korakajočega konja in na njem nekaj sključenega. Kaj bi to bilo? Obstanemo. Jaz in Tone se splaziva po vseh štirih bliže. V polmraku zapaziva kozaško kapo in nato razločiva počasi na konju celega kozaka, globoko sklonjenega, kakor bi spal. — Povsod mir. Kaj to pomeni? Morda zaseda. Hitro se pomakneva med drevjem naprej in že sva tik ob konju. Skočim na-

vzbočil, na ustih krvave pene in vzklik »Kriste«, in ni ga bilo več. Umaknil se je bil pred pogonom v stran, a ni mogel več za svojimi. Zažvižgala sva svojim. Takoj so umeli, kaj je. Naredil sem mu križ iz dveh šibic in mu ga položil na široke prsi. Pokrili smo ga z vejami — izmolili na glas očenaš in odšli. Konja smo vzeli s seboj — morda nam pride prav.

(Konec.)

Ljubljana. Divizijsko sodišče. (Zgoraj.) Razpravna dvorana v nekdanji spalnici Marijanišča. Na levi vodja sodišča major Konwalin, desno ob zagovorniškem pultu dr. Triller. — (Spodaj.) Med pavzo na hodniku. Častniki-avditorji, na levi dr. Pegan. V ozadju dve priči.

Pijer je zaželel, da bi bil v tem dimu in metežu, kjer se svetlikajo bajoneti. Pogledal je Kutuzova in njegovo spremstvo, da bi videl, kakšen vtis je napravilo nanje vse to. Vsi so bili kakor on sam in zdelo se mu je, da opazujejo z istimi občutki. »Odjezdi, prijatelj, odjezdi! in sprem-ljaj te Bog!« je zaklical Kutuzov poleg stoječemu generalu, ne da bi se ozrl od bojnega polja. Hitro je odjezdil s svojim konjem in odgovoril površno štabnemu častniku, ki ga je vprašal, kam da jezdi.

»Tudi jaz znam to,« je menil Pijer in je sledil generalu. Slednji je sedel na svo-

jega konja, ki ga mu je pripeljal neki kozak, in tudi Pijer je šel k svojemu služabniku, ki mu je držal konje, ter si je odbral krotkejšega in ga zajahal. Trdno je prijel za vojke in celo za grivo.

Dobro je čutil, da so mu zdrknila očala z nosa, ko je dirjal, pa ni imel moči, da jih zopet popravi, ker ni imel prostih rok. Divjal je za generalom in vzbudil nemalo veselosti med štabnimi častniki, ki so ga opazovali s hriba.

5.

General, kateremu je sledil Pijer, je že krenil malo na desno, ko je prišel do vznožja hriba, Pijer pa, izgubivši ga izpred oči, je zdirjal med vrste pešcev, ki so pred njim marširale. Skušal se je rešiti, a je bil že obkoljen od vojakov. Z vprašujočimi pogledi so vsi opazovali tega orjaškega moža v belem klobuku, ki jih je Bog vedi zakaj oviral s svojim konjem.

»Zakaj jezdite skozi bataljon?« ga je nahrulil nekdo. Drugi je udaril njegovega konja s puškinim kopitom, da je divje odskočil in stekel med vojaki na prosto.

Dva avstrijska poveljnika. Georgi in pl. Auffenberg v pogovoru.

Pred njim je bil most. Tu so bili vojaki postavljeni za stražo. Pijer je jahal k njim in je nevede prekoračil Kaločanski most, katerega so Francozi obstreljevali takoj v začetku boja, ko so zavzemali vas Borodino. Pijer je videl na obeh straneh na trati v šope povito travo, ki jo je opazil že snoči, in vojake, ki so se gibali v smodnikovem dimu. Toda kljub neprestanemu streljanju ni niti malo pomislil, da se nahaja na bojnem polju. Ni slišal krogel, ki so žvižgale od vseh strani, da, celo sovražnika ni opazil onstran reke, dalje časa niti ranjencev in mrtvecev ni videl, akoravno so že mnogi padli v njegovi bližini. Z nasmehom na ustnicah se je oziral okrog sebe.

»Kdo jezdi tu pred črto?« ga je nahrulil neki častnik.

»Levo... desno se držite!« so mu klicali drugi.

Pijer se je obrnil na desno in je nenadoma naletel na znanega pribočnika generala Rajevskega.

(Dalje.)

Edisonov prvi patent. Slavni izumitelj in milijonar Edison še ni pozabil, da je bil nekdanj revent poštni uradnik telegrafskega oddelka, in še danes se mu svetijo oči, kadar pripoveduje, kako je čez noč postal bogat mož. V širji javnosti ni znano, da je Edison iznašel tisti znameniti telegrafski aparat, ki stoji pod steklenim klobukom in čigar usta bljujejo dan in noč neskončno dolg papirnat trak s poročili z borze, dirkališč itd. »Takrat sem še bil siromak,« pripoveduje Edison sam, »toda vedno sem sanjal o pettisoč dolarjih, ki si jih moram zaslužiti, kakor bi to bilo velikansko premoženje. S patentom za svoj prvi aparat sem prišel v Njujork, da ga prodam; zdelo se mi je, da je že veliko, če zahtevam zanj dvatisoč, in vendar mi pettisoč ni hotelo iz glave. Slednjič sem sklenil, da bom nesramen in da bom zahteval pettisoč; saj potem še lahko barantamo! Tako sem prišel k tovarnarju, kateremu so me priporočili, in sem mu razložil

kazala vse prostore in jo je slednjič pripeljala tudi v kuhinjo. Kraljica je pokusila jedi, se izrazila o njih zelo pohvalno in obraz stare

† **Stotnik Alpi**, ki je padel na južnem bojišču. Rajni je bil rojen dne 1. novembra 1877 v Ljubljani in je izhajal iz odlične italijanske družine. L. 1911. se je oženil s Hrvatico Anico pl. Zigrovič-Pratočko. Bil je tudi v Ljubljani dobro znan in splošno priljubljen. Bodi junaku zemlja lahka!

kuharice se je radostno smehljajal vsled tako odličnega priznanja. »In kam spravljate jedi?« je slednjič vprašala kraljica. — »Semkaj, veličanstvo,« je odgovorila spremljajoča gospa in je odprla vrata široke kuhinjske omare.

Ta trenutek so vse tri prestrašeno kriknile. V omari je stal bradat mož! Najprej so mislili, da gre za atentat na kraljico. Toda mož je medtem miroljubno stopil iz svojega zavetišča in je imel v roki namesto revolverja ali bombe le svinčnik in papir. Predstavil se je kot urednik odličnega amsterdamskega dnevnika in je pojasnil, da se je le zato skrtil v omaro, da more prav natančno popisati obisk kraljice v ljudski kuhinji.

Minister kot tihotapec. Nekdanji ogrski ministrski predsednik Vekerle se je često peljal med Budimpešto in svojim bližnjim posestvom. Njegova prtljaga je obstajala navadno le iz majhne ročne torbice, v kateri je imel svojo popotno kapo in nekaj robcev.

Polkovnik 17. pešpolka, baron Stillfried, ki leži ranjen od šrapnela v bolnišnici na Dunaju in ki se je nasproti dežel. glavarju dr. Susteršiču zelo laskavo izrazil o junaštvu kranjskih vojakov.

svojo iznajdbo ter mu pokazal model. Potem je bilo treba govoriti o ceni. Ko je hotel tovarnar vedeti, koliko zahtevam, se mi je stemnilo pred očmi. Najrajši bi bil zaklical: Pettisoč dolarjev! — toda bal sem se, da ga kap zadene, in sem ga slednjič jecljaje vprašal, koliko je pripravljen dati.

Naročil mi je, naj pridem drugo jutro. Celo noč se mi je sanjalo o dvatisoč in pettisoč dolarjih. Naslednje jutro sem šel zelo potepen k svojemu fabrikantu; če bi mi bil dal tisoč dolarjev, bi se mi že zdelo silno veliko. Moj tovarnar me je premeril in potem rekel s hladnim, trgovskim glasom: »Plačamo Vam štirideset tisoč dolarjev, nobenega centa več! Če Vam ni prav, pa nesite drugam svoje blago!«

Vem samo, da sem ves omoten podpisal pogodbo, da sem prišel z nakaznico na 40.000 dolarjev na cesto in da mi je nekaj neprestano govorilo v srcu: Goljufali so te! Ta nakaznica je ničvredna! — Šele, ko so mi v banki izplačali celo vsoto, sem začel verjeti svoji sreči.

Časnikarska iznajdljivost. Ko je rajna nizozemska kraljica pri neki priliki obiskala ljudske kuhinje v Amsterdamu, ji je gospa, ki je dobila nalogo, da spremlja vladarico, raz-

Ko se je nekega dne vračal v glavno mesto, je v vlaku naletel na svojega soseda, veleposestnika gospoda pl. F. Tudi ta je imel popotno torbico pri sebi, ki je pa bila ministrove zelo podobna. Gospoda sta se živahno pogovarjala, naenkrat pa pravi F.: »Ekscelenca, moram ti priznati, da nosim neobdačen tobak s seboj.«

»Tristo medvedov!« se je začudil minister.

»Zares,« je odgovoril F. in pokazal vsebino svoje torbice, ki je bila polna finega tobaka. Vekerle je smehljuje svetoval prijatelju, naj izstopi pred Budimpešto, ker ga bo sicer moral kot tihotapca naznaniti finančni straži. F. je menil, da se minister šali, ko je pa videl, da res noče odnehati, je sklenil, da si bo pomagal z zvijačo. Gospoda sta prišla v mesto in stopala proti izhodu kolodvora, kjer stojita dva financarja. Vekerle je pred njima obstal in rekel smehljuje: »Ta gospod nosi seboj neobdačen tobak.«

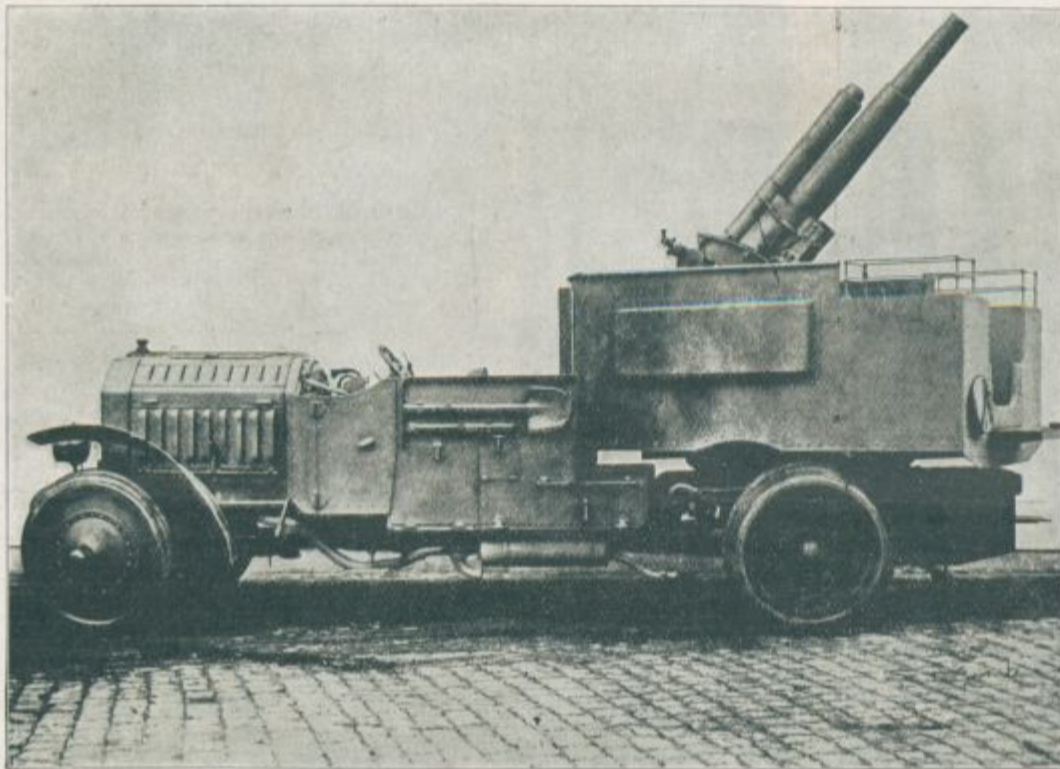
»Ne šali se, daj mi tobak, rabim ga nujno. Tebi vtihotapim ob priliki drugega.«

»Mi niti na misel ne pride, ravno sedaj ga potrebujem sam in Tvoja vrsta je dobra! Adijo!«

Po teh besedah je skočil minister v kočijo in pustil gospoda F. na cesti s staro čepico in z dvema robcema.

Za grižo je najbolj hitra pomoč žlica bezgovega ocedka ali bezgove mežge. Tudi zobjanje suhih bezgovih jagod ali čaj, kuhan iz suhih bezgovih jagod, ustavi hitro grižo. Kdor je griži podvržen, naj nosi vedno pri sebi suhe bezgove ali borovnične jagode in naj si ovije trebuh s kosom bele flanelle. Za napade griže,

Avtomobilski topovi proti zrakoplovom.

Gospod F. je odgovoril popolnoma mirno: »To ni res. Pač pa nosi ta gospod tobak.« Pri tem je pokazal na Vekerle. V svesti si, da je nedolžen, je Vekerle odprl svojo torbico — in res! bila je polna najdražjega tobaka. »Salament,« je rekel, »saj je to tvoja torbica!«

»O ne, to je moja!« In gospod F. je pokazal vsebino svoje torbice: dva robca in staro popotno čepico. Vekerle je moral na milost in nemilost k nadpazniku. Ta je seveda spoznal ministra že oddaleč in mu je prišel z brezštevilnimi pokloni naproti. Vekerle si je pa medtem že izmislil pripravno maščevanje za gospoda F. Mirno je pomolil ovoj tobaka in vprašal: »Koliko carine moram plačati za ta tobak?«

»O prosim vendar, ekscelenca!«

»Nič obotavljanja! — Brez šale: Koliko?«

Nadpaznik se je kljub temu obotavljal v zadregi, slednjič je vendar spoznal, da misli minister resno. Vekerle je plačal malo kazen treh goldinarjev in petdeset krajcarjev. Nato je zapustil z gospodom F. kolodvor. Na cesti pravi F.: »Hvala Ti lepa, ljubi Vekerle, ker si poravnal račun radi mojega tobaka.« Segel je po svojo torbo.

»Kaj hočeš?« je vzkliknil minister.

»Torbico!«

»Saj si vendar trdil uradnikom, da je moja!«

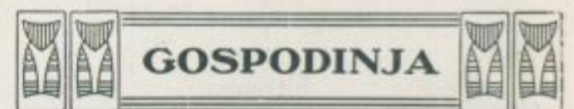
združene s klanjem v črevih, je zelo dober obkladek v jesihu prevretega majarona. Obkladek mora biti precej velik in tako vroč, kolikor se da prenesti; ko se ohladi, je treba dati novega, če ni še minilo klanje in ščipanje. Ako je pa trebuh vnet, si naveži nanj v mrzlem jesihu namočen majaron. Kjer ni mogoče devati v jesihu namočenega majarona, dé dobro tudi sam suh majaron. Naredi vrečico, napolni jo z majaronovimi plevami, našij na vsako stran traček in naveži okrog pasu. Tak obkladek vzame ves prehlad iz čreves in se nosi lahko tudi na poti. Treba ga je nositi par dni.

Za glavobol. Naš ženski svet pozna in uživa celo vrsto praškov, ki hitro preženejo bolečine iz glave. Ko odneha ena vrsta, se začne z drugo — prašek pa mora biti! — Ženske, ki uživajo redno praške, so blede, slabotne, žive sploh od glavobola do glavobola, ne čakajo starosti. Namesto praškov je treba poiskati vzrok glavobola in ga odstraniti. Takí vzroki so: prenapeto dušno ali telesno delo, dolgo čuvanje, branje ponoči, šivanje in drugo. Pri učiteljicah je mnogokrat vzrok glavobola to, da so jim opešale oči. Takim je treba ali počitka za oči, ali očali. — Neškodljiva domača zdravila so: Črna kava s kumino in limono, obkladki surovega krompirja, obkladki jesiha ali limone, ob-

kladki španske mete in pelina. Metin in janežev čaj pomagajo za glavobol vsled vetrov. Dobra je tudi gorka kopel za noge in roke in utiranje spodnjega života z jesihom.

Pomaranče kot zdravilo. 600 gojencev sirotišča v nekem angleškem mestu je dobivalo letošnjo pomlad vsak teden po eno pomarančo, da se jih ne loti influenza, ki se je tedaj širila v mestu. To zdravilo je priporočil hišni zdravnik in šolska oblast je predlog sprejela. O zdravstvenem pomenu pomaranč piše ta zdravnik: Mi vsi, zlasti pa otroci, bi bili manj v nevarnosti, da nas napade kaka nalezljiva bolezen, če bi uživali več sadja. Želja otrok po sadju je naravna zahteva organizma in tej moramo ustreči, če hočemo otrokom zagotoviti zdravje. Najbolj priporočljiva je pomaranča. Nje obilni sok je dragocena kislina, ima mnogo sladkorja v lahko prebavljivi obliki in mineralnih soli, ki so za tvorbo kosti neobhodno potrebne. Vonjave sestavine pomaranče delujejo na proizvodnjo želodčnega soka, tako da uživanje pomaranč po obedu pospešuje prebavo in povzroči, da se redilna tvarina popolnoma izrabi. Zeleti bi bilo, da dobe dijaki ne eno pomarančo na teden, temuč dve na dan.

Črv v prstu. Udaril, pretisnil, zaškabil ali zbedel si si prst. Začne se kljuvanje v njem, gnoj se zbira, bolečine so neznosne. Navadno zateče roka do rame. Večinoma se po gnojenju odlučí nohet, večkrat je odgnila koščica v členku in prst ostane pohabljen. — Vsega tega se obvaruješ, ako vtakneš prst takoj, ko čutiš prvo kljuvanje, v krop ali v vrelo olje. Seveda boli. Vendar je boljša kratka bolečina kakor dolga, kateri sledi še pohabljenost. — Ko si vtaknila prst večkrat za hip v vrelo tekočino, ga zavij v krpo, ki je namočena v terpentini. Izprva bo bolelo, toda bolečina se kmalu umiri in prst je zdrav. — Sploh pa naj bo pravilo vsakemu, da vtakne pretisnjen, udarjen ali vboden ud takoj, ko je mogoče, v krop, — če tega ne more, naj si deva vroče ovitke senenege droba. Tako se bo obvaroval bolečin in škode. — Če se je pa že začelo gnojiti, je zelo dobro kopanje dotičnega uda v trtovem lugu. (Les trte in listje sežgi in skuhaj s pepelom luga.) Prst moraš držati dolgo v vročem lugu, nato se bo naredil gnojni mehur; ko se predre mehur in izteče voda in gnoj, izperi prst z arnikovo vodo in obveži z gabezevim mazilom.

Madeži na perilu, ki so nastali pri likanju vsled prevročega likala, se odstranijo (če ni perilo prežgano) na ta način, da se namažejo z boraksovo vodo in potem še enkrat zlikajo.

Okna in steklena vrata postanejo neprozorna, če jih namažeš s snovjo, ki si jo pripravila s tem, da si v malem loncu piva raztopila pest soli. Če stekla kasneje izmiješ z vročo vodo, postanejo zopet prozorna, kakor so bila prej.

Starost perutnine se spozna po perju. Če je iztrgano pero spodaj trdo, je žival gotovo stara, če je pa pero spodaj mehko in napolnjeno s krvjo, je mlada. Mlada perutnina ima rumene noge, medtem ko so pri stari navadno sive ali temne.

Kuhanje sadja. Amerikanski način. — 1. Lepo, zrelo sadje naberi ob toplem suhem vremenu, obriši, razreži in poberi koščice in peške. Jagodičje ostane celo. Na vsako kilo sadja deni tretjino sladkorja in desetino vode. Napravi ogenj, ki bo držal za poldrugeto uro, da ne bo treba vedno odmikati posode in da enakomerno vrenje ne bo pojenjalo. V lon-

čeni ali emajlirani posodi raztopi na vodi sladkor in kuhaj, dokler se ne potegne tenka nit od kuhalnice. Potem vrzi sadje v sladkor in pokrij. Kuhaj ga celo uro — to se pravi, vreti mora enakomerno celo uro. Potem poskusi, če se kaplja, katero si kanila na krožnik, strdi. Če se strdi, odstavi, napolni posode in dobro zamaši. Če je bilo sadje prav kuhano in je na suhem, hladnem, temnem prostoru, se drži par let. Ako bi se jelo kvariti, ga je treba prekuhati. — Tako sadje uživajo Amerikanci pri čaju, devajo ga tudi v testenine.

2. Odberi lepo sadje, izbriši ga in razreži po volji in napolni ž njim steklene posode. Posoda je lahko navadna desetvinarska. Pri polnjenju posode trkaj s kuhalnico rahlo ob dno, da se sad uleže. Na vsako stekleno posodo odmeri za četrtino posode vode in na vsako kilo sadja polovico sladkorja. Sladkor in vodo kuhaj, dokler se ne potegne od kuhalnice tenka nit; potem odstavi, da se hladi. Tačas si napravi klej iz pšenične moke in nareži iz belega papirja oble, tako velike, da pokrijejo ravno rob steklenke; zatem nareži še tri vrste obel, drugo večjo od druge, tako da pokriva zadnja za štiri centimetre vrat steklenke. — Ko je sladkor mlačen, ga vlij v posodo tako, da ostane za šest centimetrov pod robom prazno, sadje pa mora biti pokrito od tekočine. Potem zalepi rob prve oble papirja in pritisni na rob, namaži drugo oblo papirja s klejem in pritisni na prvo, tako tretjo in četrto. Četrto pritisni s prsti okrog vratu steklenke, da se prav dobro prime. Praktična Amerikanka naredi to delo predpoldne. Opoldne, ko je kosilo kuhano in je pečica vroča, dene v pekačo (Bratpfanne) mrzle vode, postavi napolnjene sadne posode v pekačo in pekačo v pečico. Tam se voda segreje in hitro zavre, zavre pa tudi sadje. Sopara skuha klej, ki se zgosti v neprodinno pokrovko. Sadej ostane pet ur v pečici, da se v njej polagoma shladi. — Tako sadje ne zgubi ne barve, ne oblike, je okusno in se drži dolgo. Samo prenašati se ne sme, da se ne zmoči papir, ker bi se potem pokvarilo. — Ta hitri in lahki način kuhanja sadja je znan tudi na Češkem in na Nemškem.

DROBIŽ

Kako se zdravijo plašljivi konji. Neki slavni ameriški konjar je iznašel zelo enostavno sredstvo, s katerim se dá pri konjih pregnati plašljivost. »Če se konj plaši,« piše ta mož, »ga nikoli ne pretepaj. Ne devlji mu nikdar peska v ušesa in mu ne oblivaj glave z mrzlo vodo, kakor delajo nekateri, temuč stopi mirno h konju, ga pomirjevalno potrepelj po vratu, nato vzemi kladivo ali kamen, vzdigni živali najprej eno, potem drugo sprednjo nogo, udari lahko parkrat po vsakem žeblju na podkvi, spusti nogo na tla in konja poženi. Šel bo mirno naprej. To je moje enostavno sredstvo, ki se mi je vedno obneslo, dasi so se mi mnogi smejali. Skrivnost tiči v tem, da konj med malo operacijo popolnoma pozabi na vzrok svojega strahu in se njegova pozornost obrne drugam.«

Največji cvet na svetu se nahaja, kakor pripovedujejo, na otoku Mindanao. Našli so ga na gori Paraj, kakih 762 metrov nad morjem. Domačini so mu dali ime »balo«. Cvet ima premer približno enega metra in tehta $9\frac{3}{4}$ kg.

Veliki London ima 605 postaj za osebni promet, na raznih kolodvorih glavnega mesta postoji na dan 8620 vlakov.

Nervozno drevo. V Idahu se nahajajo vrste akacije, ki so pravi čudež med rastlinami. Drevo doseže višino treh metrov in pol. Kadar je doraslo, zavije pri zahodu solnca

svoje liste. Če se ga pri nočnem počitku kdo dotakne, se strese pri vsakem dotiklaju. Kadar se mu potrese veja, dahne od sebe neprijeten vonj, po katerem glava boli. V Idahu imenujejo to drevo »srdito drevo«.

V Argentini je ravno toliko konj, kakor prebivalcev, dočim pridejo v Švici na sto ljudi komaj trije konji.

Težina možganov znamenitih ljudi. Amerikanski zdravnik je izračunal težino možganov nekaterih znamenitih mož. Povprečna teža je znašala 1469-65 gramov. Najtežje možgane je imel Ivan Turgenjev, namreč 2021 g, naravoslovec Casier pa 1830-91 g, matematik Edward Puley 1701 g, kapelnik Herman Lewy 1690 g, romanopisec Thackeray 1658 g, cesar Napoleon III. 1500 g, Fran Schubert 1420 g. Državniki in vojskovodje, pravi, imajo povprečno težo od 1440 g, zastopniki umetnosti od 1485 g naprej.

Ob reki Kolumbiji pečejo Indijanci neko vrsto kruha iz mahovja, ki raste na jelkinih deblih. Mah se nabere, poškropi z vodo, da zavre. Nato zvaljajo tvarino v krogle kakor človeška glava in jo spečejo v dolbinah v zemlji.

Sodba glasovitih mož o ženi. Može se trudijo podati pravo sodbo o ženi; naj sledi nekaj izrekov. Goethe, dobri poznavatelj žensk, je rekel: »Žene so srebrne lupine, v katere polagamo zlata jabolka.« Jean Paul jako ceni ženo, ko trdi: »Žena je ponavadi zadnji prijatelj, ki človeku ostane v nesreči.« Nekoliko manjša je hvala mažarskega pisatelja Jokaia: »Živi dvoje vrst žen: takih, ki imajo srce in ljubijo samo enega, in drugih, ki nimajo srca in ljubijo sto mož.« Uničevalna je kritika grškega modrijana Eristipa: »Ne morem ti, prijatelj moj, priporočiti nobene. Če je lepa, te bo varala; če je grda, ti ne bo ugajala. Ako je uboga, te bo uničila; če je bogata, ji boš suženj. Duhovita te bo prezirala; če je neizobražena, boš zdehal dolgočasje; pri hudobni boš imel živ pekel.« Da je slepi pesnik »Izgubljenega raja« John Milton imel ostre sodbe o ženskah, najbrž ni tako znano. Tako je rekel nekoč lordu Buckinghamu, ker je pesnikovo soprogo primerjal roži: »Po barvi je ne morem poznati, ker sem slep, pa po trnju bi res mislil, da imate prav.« Ko so mu rekli, naj dá svojo hčer učiti tujih jezikov, je menil: »Ženska ima že enega preveč.«

LISTNICA

Nove naročnike „Ilustriranega Glasnika“ moremo postreči le z drugo in tretjo številko, prva je popolnoma pošla.

Naročnino treba poravnati še pred 1. oktobrom, in sicer potem denarnih nakaznic, ker položnic (čekov) še nimamo na razpolago. Nakaznice naslovite na upravništvo „Ilustriranega Glasnika“, ne pa na druge liste, kar povzroča nepotrebno zmedo.

Prišlo nam je toliko dopisov in fotografij iz vseh slovenskih krajev, da se nikakor nismo mogli vsem pismeno zahvaliti. Bodi jim tukaj izražena iskrena hvala, ki jo spremlja vljudna prošnja za nadaljnjo pomoč.

Dobili smo zlasti veliko pesmi. Ker more »Glasnik« prinesti le malo pesmi, prosimo potrpljenja. Vse, kar je porabno, pride na vrsto.

Tiska in izdaja Katoliška tiskarna v Ljubljani.
Odgovorni urednik Josip Klovar.

V vojnem času

je potrebna zanesljiva ura ali žepna budilka, kakoršne Vam nudi resnično domača svetovnoznana tvrdka, ki je največja zaloga zlatnine in briljantov, sedaj po znižanih cenah.

Naj nihče ne zamudi prilike!

F. ČUDEN, LJUBLJANA

samo Prešernova ulica št. 1

Lastna tovarna ur v Švici .. Naročujte veliki cenik zastonj, tudi po pošti franko.

Prodajalna

Katol. tiskovnega društva

(B. Ničman)

priporoča slavnim krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom svojo veliko in bogato zalogo šolskih potrebščin, kakor:

zvezke, ovijalni, pisalni in risalni papir, svinčnike, šestila, ravnila, peresa, črnila, radirke, gobe, kredo, šolske knjige itd.

Cenjena naročila se hitro .. in točno izvršujejo ..

Knjigoveznica Katol. tiskovnega društva

v Ljubljani, Kопitarjeva ulica 6

se priporoča za vsakovrstna knjigoveška dela
Krajevni znaki za „Orle“,
kokarde in pentlje z napisu
za društva se izgotavljajo
v najkrajšem času
po zmernih cenah.

Katoliška
tiskarna
II. nadstr.

Črtanje in vezanje vsakovrstnih poslovnih knjig

Ostanki krasnega novega zimskega blaga za obleke so došli na zalogo. - Ostanki se prodajajo vsako sredo in soboto za skoro polovične cene na zalogi pri podjetju „HERMES“ bratov Vokač v Ljubljani v Šelenburgovi ulici št. 5 v prvem nadstropju (nasproti glavne pošte).

Ostanke pošiljamo s pošto vsak dan takoj, ko dobimo naročilo.

Naslov za pisma zadostuje: Podjetje zvezdnih tkanin „Hermes“ Ljubljana G.

Zahtevajte novi cenik od ostankov!

Opozarjamo pri nakupu vsakovrstnega obuvala za dame, gospode in otroke na edino moderno domače podjetje te stroke tovarno Peter Kozina & Ko. v Tržiču. Tvrdba ima v Ljubljani, Breg št. 20, veliko zalogo samolastnih priznanih najboljših in za vsako nogo priležnih izdelkov. Cene so vsled tega, ker se prodaja iz tovarne neposredno, brez konkurence.

Izšla je ravnokar

Družinska Pratika

za leto 1915

Ravnokar izišli letnik naše „Družinske Pratique“ s podobo sv. Družine na naslovni strani se odlikuje izmed vseh dosedanjih po posebno izbrani, mnogovrstni vsebini in izredni obilici krasnih slik.

Omenjamo predvsem obširne popise o grozodejstvu v Sarajevu, življenjepisi posl. dr. Žitnika, katol. shod v Ljubljani, belokranjsko železnico, svetovno vojsko itd. Poleg tega pa najde čitatelj v „Družinski Pratici“ mnogo zabavne in poučnega berila ter obilo gospodarskih tabel in pojasnil. Vsakdo, staro in mlado, bo našel v tem letniku „Družinske Pratique“ obilo pouka in razvedrila.

Cena izvodu 24 vinarjev. Razprodajalci dobe velik popust.

in se dobiva odslej pri
založništvu v Ljubljani
Kopitarjeva ulica 6

poleg tega pa tudi v „Katolišk. Bukvarni“, Pred škofijo in v „Prodajalni Katol. tiskovnega društva“ prej G. Pičman v Ljubljani kakor tudi skoro v vseh trgovinah z mešanim blagom v Ljubljani in po deželi.

Slovenci, segajte po tem najcenejšem ljudskem koledarju.

Zahtevajte ga povsod!

Samo še par sto knjižic

Zločin v Sarajevu

je na razpolago. Kdor še nima te lične knjižice, naj si jo pravočasno nabavi, dokler ne poide. Razpečava jo „Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani. Stane s poštnino vred samo 80 vinarjev.

„Balkan“

trgovska spedijska in komisijska delniška družba

Ljubljana, Dunajska c. 33.

Prvo ljubljansko javno skladišče.

Centrala: Trsti.

Prevažanje blaga vsake vrste. Prevažanje pohištva s pat. pohištvenimi vozovi v mestu in na vse strani. Redni nabiralni promet z Dunajem, Prago, Trstom itd.

Zacarinjevanje.

Točna postrežba. Cene zmerne. Telefon št. 100

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

Zemljevidi za zasledovanje vojnih dogodkov na vseh bojiščih:

Zemljevid Srbije, Črne gore in drugih balkanskih držav 1 : 250.000. Cena K 2.—

Zemljevid Avstrijsko-ruskega bojnega polja 1 : 1.000.000. Cena s poštnino vred K 1'30.

Zemljevid Nemško-ruskega bojnega polja 1 : 2.000.000. Cena s poštnino K —90.

Zemljevid Nemško-francoskega bojnega polja 1 : 2.000.000. Cena s poštnino K —90.

Zemljevid Evrope 1 : 7.500.000. Cena s poštnino K 2'60.

Zemljevid svetovnega prometa 1 : 45.000.000. Cena s poštnino vred K 2'70. Ta zemljevid bo izborno služil posebno, če se razširi vojni požar tudi izven Evrope. Zemljevid je pa tudi drugače za splošen pregled jako zanimiv, ker obsega statistične podatke za vse države na svetu (obseg, število prebivalcev, izvoz itd.).

Vojska na Balkanu 1912/13. Sestavila profesorja dr. Vinko Sarabon in Anton Sušnik. Elegantly broširano K 6'50.

Kdor naroči to knjigo dobi zgoraj priloženi zemljevid Srbije, Črne gore in drugih balkanskih držav brezplačno priložen. Knjiga „Vojska na Balkanu“ je ena najlepše opremljenih slovenskih knjig; obsega vse polno vojnih slik med besedilom, mnogo fino izvršenih tabel, ki predočujejo razne prizore na bojiščih med bitko in po končanih bitkah,

dalje razne skice, načrte in dva zemljevida. Knjiga je v zemljepisnem, zgodovinskem in narodopisnem oziru nad vse poučna; med resne in krvave vojne dogodke sta znala pisatelja vplesti tudi toliko zanimivih in zabavnih dogodbic, da ima knjiga prijetno zabavno lice, in jo bo vsakdo z veseljem in zanimanjem čital. Knjiga seznanja bralca z nad vse strahotnimi, pa tudi tolažilnimi dogodki na bojnem polju.

Vojska na daljnem vzhodu (med Rusi in Japonci). Spisal dr. Evgen Lampe. Cena K 4'80, eleg. vezana K 6.—. Pred par leti so si stali nasproti Rusi in Japonci v krvavi vojski; danes sta si oba naroda zaveznika in se vojskujeta z nami in našimi zavezniki. Knjiga je jasen dokaz, da so Rusi močni le na videz, da je pa sistem v njih armadah nezadosten, da tudi poveljništvo ni sposobno in se ne zaveda svoje odgovornosti, da manjka discipline in vestnosti. Ta knjiga je danes še prav posebno zanimiva, ker nam odkriva marsikaj iz sovražnega tabora. Knjiga obsega v podobi in besedi opise vseh pripomočkov moderne vojske posebno na morju, pa tudi na suhem.

Laško-slovenski slovar. Dizionario italiano-sloveno. Sestavil dr. Janko Valjavec. Vezan K 4'50. — To je najboljši in najobširnejši laško-slovenski slovar. Obsega nad 40.000 besedi. Slovar, ki je po vsebini, pa tudi po svoji tehnični izvršitvi na višku, ima priročno žepno obliko in bo radi svoje popolnosti dobro služil vsem slojem.

Naša zdravila in njih uporaba v domačem zdravilstvu. — Cena K 1'20, vez. K 1'80. — Namen praktične knjige je, zopet spraviti v veljavo naša stara preiskovana domača zdravila, katera je naš moderni čas žal popolnoma pozabil. Bog sam nam je v naravi podaril najboljše leke proti raznim boleznim in ta knjiga nas uči te leke spoznavati in pravilno rabiti.

Zdravilna zelišča. Prirejena po nemški knjižici župnika Jan Künzleja. Cena 60 vin. To knjižico smemo imenovati zbirko receptov za bolezni, ki najbolj in najpogosteje mučijo ljudi. Knjižica je kratka pa jedrnatna in obsega marsikatero tako preprosto domače zdravilo, ki pa bolje učinkuje kakor najrazličnejši moderni leki, ki jih naštevajo obširne zdravilne knjige.

Zelišča v podobi. Cena 60 vin. Ta knjižica prinaša v naravnih barvah slike raznih zelišč, tako, da bo oni, ki raznih zelišč ne pozna, s pomočjo te knjižice iste lahko spoznal in našel. Vse tri knjige tvorijo lepo celoto, katera bi morala tvoriti domačo lekarno vsake slovenske hiše.

Zločin v Sarajevu. Tragična smrt prestolonaslednika Fran Ferdinanda in njegove sooprogo vojvodinje Hohenberg. Z mnogimi slikami. Cena 70 v, po pošti 80 v. Knjižica obsega najnatančnejši popis strašnega zločina, ki je na nedeljo pred sv. Petrom in Pavlom iztrgal iz naše srede ljubljene prestolonaslednika ter njegovo zvesto družico in do dna pretresel srca vsega čutečega človeštva.